

Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunto aiheesta ”Jäsenvaltioiden lainsäädännöllisten esteiden vaikutus EU:n kilpailukykyyn”

(puheenjohtajavaltio Tšekin pyytämä valmisteleva lausunto)

(2009/C 277/02)

Esittelijä: **Joost van IERSEL**

Tšekin tasavallan Eurooppa-asioista vastaava varapääministeri Alexandr Vondra pyysi 27. kesäkuuta 2008 päivätyllä kirjeellä puheenjohtajavaltio Tšekin nimissä Euroopan talous- ja sosiaalikomiteaa laatimaan valmistelevan lausunnon aiheesta

Jäsenvaltioiden lainsäädännöllisten esteiden vaikutus EU:n kilpailukykyyn.

Asian valmistelusta vastannut ”yhtenäismarkkinat, tuotanto ja kulutus” -erityisjaosto antoi lausuntonsa 24. huhtikuuta 2009. Esittelijä oli Joost van Iersel.

Euroopan talous- ja sosiaalikomitea hyväksyi 13.–14. toukokuuta 2009 pitämässään 453. täysistunnossa (toukokuun 14. päivän kokouksessa) seuraavan lausunnon. Äänestyksessä annettiin 198 ääntä puolesta ja 4 vastaan 10:n pidättyessä äänestämästä.

1. Päätelmät ja suositukset

1.1 Sisämarkkinat ovat poliittinen yleistavoite: niiden avulla pyritään edistämään talouskasvua ja työllisyyttä sekä luomaan kestävä kehitys. Tavoite muodostaa Euroopan yhdentymiskehityksen ytimen. Yhtenäismarkkinoiden avulla on onnistuttu erinomaisesti poistamaan valtava määrä lainsäädännöllisiä esteitä kansalaisten ja kuluttajien, yritysten ja yleensä yhteiskunnan hyödyksi ⁽¹⁾. Tämän vuoksi oikeusvaltioperiaate on olennaisen tärkeä.

1.2 Mutta vaikka usein sanotaan, että sisämarkkinat on toteutettu, talouden dynamiikka edellyttää jatkuvia ponnisteluja todellisten yhtenäismarkkinoiden luomiseksi julkisille ja yksityisille talouden toimijoille koko EU:ssa. EU:n lainsäädännöllä ei ole kuitenkaan vielä saatu aikaan tehokkaasti toimivia sisämarkkinoita tärkeillä aloilla, kuten rahoitus- ja energia-alalla. Kun otetaan nykyinen tilanne huomioon, tarvitaan kiireellisesti tehokas rahoitusalan lainsäädäntökehys.

1.3 Nykyajan pahimmassa taantumassa ja rahoitusmarkkinoiden järjestelmäkriisissä uskon ja luottamuksen palauttaminen Euroopassa on hyvin tärkeää. Kriisin ratkaiseminen edellyttää nykyisten politiikkojen uudelleentarkastelua erityisesti rahoituslalla. Poistaakseen protektionismin ja politiikkojen uudelleen-kansallistamisen riskin ja säilyttääkseen avoimet markkinat EU:ssa ja sen ulkopuolella EU:n täytyy kiireesti määrittää selkeä poliittinen linja. ETSK kehottaa neuvostoa sitoutumaan vahvasti torjumaan jatkuvien toimien protektionismia ja markkinoiden pirstaloitumista.

1.4 Toimet kriisin vaikutusten pehmentämiseksi, kuten suora valtiontuki tai pankkien ottaminen valtion haltuun sekä erityiset verotus- ja rahoituskannustimet, ovat kuitenkin tarpeellisia nykyisessä kriisissä. Niiden ei kuitenkaan tule vaarantaa EU:n sovittuja keskipitkän ja pitkän aikavälin tavoitteita tai nykyisiä onnistuneita perusedellytyksiä, rakennemuutos- ja pelastustukia koskevat säännöt mukaan luettuina. Muutoin luotaisiin mahdollisuus laajamittaisiin kilpailuvääristymiin. Samalla on tärkeää oppia kriisistä, mitä säännöksiä ja rahoitustoimia on otettava käyttöön pitkän aikavälin kestävä kehityksen aikaansaamiseksi.

1.5 Talouden voimakkaan taantumana vuoksi eurooppalaiset yritykset ja työntekijät tarvitsevat vakaan, elinvoimaisen ja oikeudenmukaisen toimintaympäristön, jotta edistetään talouskasvua, sosiaalista kehitystä, innovointia, työpaikkojen luomista, sosiaalista edistystä ja kestävä kehitys. Lissabonin ja Göteborgin strategia ⁽²⁾ on edelleen kasvun ja työllisyyden kulmakivi, jonka avulla edistetään elinvoimaisuutta ja innovointia niin EU:ssa kuin maailmanlaajuisesti.

1.6 Näin ollen lainsäädännön parantaminen ja kaikki siihen liittyvät EU-tason aloitteet – asianmukainen saattaminen osaksi kansallista lainsäädäntöä – ja noudattamisen valvonta jäsenvaltioissa ja aluetasolla on erittäin tärkeää. Tärkeimpien toimijoiden eli komission, Euroopan parlamentin, neuvoston ja jäsenvaltioiden on sitouduttava täysin näihin tavoitteisiin.

1.7 Hyvän hallintotavan edistämiseksi yritysten, yritysjärjestöjen, työmarkkinaosapuolten ja järjestäytyneen kansalaisyhteiskunnan on hallinnon ohella tehtävä osuutensa ja pidettävä itseään osavastuullisena ja tilivelvollisena koko prosessissa.

⁽¹⁾ Yleiskatsaus jäljellä olevista esteistä yhtenäismarkkinoilla on luettavissa ETSK:n yhtenäismarkkinoiden seurantaryhmän tutkimuksessa osoitteessa http://www.eesc.europa.eu/smo/news/index_en.asp.

⁽²⁾ Göteborgissa vuonna 2001 kokoontunut Eurooppa-neuvosto lisäsi Lissabonin strategiaan ympäristöluottavuuden.

1.8 Euroopan yhdentymistä edistetään myös uusilla aloitteilla, joita ovat esimerkiksi ns. uusi lähestymistapa ja vuoden 2008 tavarapaketti, perusteettoman hallinnollisen taakan vähentäminen ja ammattipätevyyden tunnustaminen.

1.9 Viimeaikaisen kehityksen myötä korostuu jälleen kerran ETSK:n pitkäaikainen kanta, että komissiolle on perustamissopimusten noudattamista valvovana elimenä annettava nykyistä enemmän keinoja varmistaa tehokkaasti – eikä sen toimia tule vaikeuttaa, kuten usein tapahtuu – että kansallinen lainsäädäntö vastaa kaikkia EU:ssa sovittuja oikeudellisia vaatimuksia.

1.10 Palveludirektiivin käynnissä oleva soveltaminen vuonna 2009 avaa uusia mahdollisuuksia kansalaisten ja yritysten hyödyksi. Tehokkaalla valvonnalla on kuitenkin vältettävä sosiaali-, laatu-, ympäristö- ja turvallisuusnormien heikentyminen.

1.11 Lainsäädännöllisten esteiden poistaminen ja poistamisen toteuttamistapa edellyttävät etenkin nyt entistä parempaa viestintästrategiaa unionitasolla ja jäsenvaltioissa. Viestinnällä on parannettava EU:n uskottavuutta ja edistettävä kansalaisten ja yritysten luottamusta euroskeptisyyttä vastaan.

1.12 Poistamalla lainsäädännölliset esteet, parantamalla säädöskäytäntöä ja sopimalla perusedellytyksistä EU:ssa tuetaan myös EU:n neuvotteluasemaa muiden kaupparyhmittymien kanssa WTO:ssa ja Dohan kierroksella.

1.13 EU voi oppia historiastaan, että kovat ajat voivat myös johtaa hyödyllisiin edistysaskeliin. 1970-luvun ja 1980-luvun alun kriisi vahvisti poliittista tahtoa talous- ja rahaliittoon. Vuonna 1985 laadittiin yhtenäisasiikirja, joka on sisämarkkinoiden toteuttamiseen johtaneen ”Eurooppa 1992” -hankkeen perusta.

2. Johdanto

2.1 Käsillä olevassa kilpailukyvyyn lainsäädännöllisiä esteitä koskevassa valmistelevassa lausunnossa, jonka ETSK laatii puheenjohtajavaltio Tšekin pyynnöstä, keskitytään siihen, miten voidaan saavuttaa sisämarkkinat, joilla ei ole perusteettomia hallinnollisia esteitä ja jotka perustuvat säädöskäytännön parantamiseen. Yhtenäismarkkinoiden tarkoituksena on tarjota EU:n kansalaisille ja yrityksille asianmukainen ja turvallinen oikeudellinen ympäristö henkilöiden, tavaroiden, palvelujen ja pääoman välistä vapaata liikkuvuutta varten koko EU:ssa.

2.2 Nykyinen puheenjohtajavaltio Tšekki keskittyy ohjelmassaan erityisesti palveludirektiivin oikea-aikaiseen ja asianmukaiseen täytäntöönpanoon sekä jäsenvaltioiden välisten kaupan esteiden poistamiseen edelleen sisämarkkinoiden strategian katkausten mukaisesti. Näitä tavoitteita tarkastellaan täysin perustellusti kansallisten uudistusohjelmien ja Lissabonin strategian muodostamasta laajemmasta näkökulmasta sekä strategian tarkistuksen ja mahdollisen vuonna 2010 tehtävän mukautuksen kannalta.

2.3 Sama toimintakehys kattaa myös paremman säädöskäytännön⁽³⁾, vaikutusten arvioinnin tehostetun käytön sekä niiden toimenpiteiden jatkuvan täytäntöönpanon ja arvioinnin, joilla pyritään vähentämään yritysten hallinnollisia rasitteita ja edistämään eurooppalaisia pk-yrityksiä tukevaa *Small Business Act* -aloitetta sekä EU:n kestävää teollisuuspolitiikkaa, mukaan luetuna asianmukainen innovointipolitiikka.

2.4 Nämä aikomukset ja ehdotukset joudutaan toteuttamaan keskellä erittäin voimakasta taloudellista taantumaa⁽⁴⁾. Ne osoittavat, että puheenjohtajavaltio aikoo komission näkemysten mukaisesti säilyttää ohjelmassaan lupaavampina aikoina määritelty strategiset hahmotelmat. Puheenjohtajavaltio pyrkii näin myös antamaan uutta pontta uuden komission toimikaudelle.

2.5 Puheenjohtajavaltio aikoo jatkaa aiemmin laadittujen strategisten politiikkojen toteuttamista riippumatta tarvittavista lyhyen aikavälin toimenpiteistä, joilla vastataan talouden aloihin, sijoituksiin ja työpaikkoihin vaikuttaviin äkillisiin muutoksiin.

2.6 Käsillä olevassa lausunnossa keskitytään pääasiassa rajoitusten poistamiseen, jotta liiketoiminta pääsee edelleen kehittymään Euroopassa spontaanisti. Näin ollen kilpailukyvyyn vahvistaminen on määriteltävä siten, että sillä tarkoitetaan yhtäläisten toimintaedellytysten vahvistamista EU:ssa tehostamalla yhteistä lainsäädäntökehystä mahdollisimman paljon.

2.7 Prosessin kulmakivi on sovittu säädöskäytännön parantaminen, jossa keskitytään lainsäädännön laatuun, vaikutusten arviointiin, yksinkertaistamiseen, tarvittaessa uusien sääntöjen käyttöönottoon sekä hallinnollisen taakan vähentämiseen 25 prosentilla vuoteen 2012 mennessä⁽⁵⁾.

2.8 Käsillä olevassa lausunnossa keskitytään lainsäädännöllisten esteiden poistamiseen ja tehokkaaseen sääntelyyn, joiden avulla palautetaan markkinoihin kohdistuva luottamus, ottaen huomioon, että kilpailukyvyllä on yhä useammin maailmanlaajuinen ulottuvuus. Mitä paremmin sisämarkkinoiden sääntelypuitteet toimivat, sitä elinvoimaisempi asema EU:lla on maailmanmarkkinoilla.

2.9 ETSK on jo esittänyt näkemyksensä useilla eri aloilla. Koska kilpailukyky on erittäin laaja kysymys, käsillä olevassa lausunnossa keskitytään tiettyihin aiheisiin, jotka ovat nykytilanteessa erityisen tärkeitä.

⁽³⁾ EUVL C 24, 31.1.2006, s. 39.

⁽⁴⁾ Ks. OECD:n tuore raportti jatkuvan sääntelyä ja kilpailua edeltävää toimintaa koskevan uudistuksen edistämiseksi nykyisissä kriisissä (*Going for Growth* 2009).

⁽⁵⁾ Ks. etenkin ”Kolmas strateginen katsaus: sääntelyn parantaminen Euroopan unionissa”, KOM(2009) 15 lopullinen.

2.10 Sisämarkkinoiden toteuttaminen on edistynyt merkittävästi. Samalla ei kuitenkaan voida kiistää, että yhdenmukaistaminen on varsin puutteellista eräillä toimialoilla – energia, rahoitus ja mahdollinen esikuvasaavutus yhteisöpatentti (l) ja toiminnan tarve sosiaalialalla. Yksittäisten valtioiden meneillään olevat toimenpiteet – lainsäädäntö ja hallinnolliset käytänteet – vaativat EU:n jatkuvaa huomiota (6).

2.11 Suotavan yhdenmukaistamisen puute tai hallitusten toimenpiteet aiheuttavat usein suuryrityksille merkittävää haittaa ja luovat haitallisia esteitä pienten ja keskisuurten yritysten EU:n laajuisille investoinneille.

2.12 Pk-yritykset ovat elintärkeä osa Euroopan yleistä kilpailukykyä. Suuryritykset ovat välttämättömiä Euroopan vahvuuden säilyttämiseksi. Ulkoistamisen, liiketoimintaprosessien pirstaloitumisen ja toimitus- ja arvonalisaketjun vuoksi pk-yritykset kuitenkin luovat valtaosan työpaikoista. Ne ovat yleensä riittävän joustavia sopeutumaan kestävyysajattelun mukaisen tuotannon vaatimuksiin, ja ne ovat usein etenkin arvonalisä- ja toimitusketjun kumppaneina kestäväpohjaista ja ekologista tuotantoa edistävien innovaatioiden ja uusien järjestelmien lähteitä.

2.13 Lainsäädännölliset esteet vaikuttavat sekä yrityksiin että työntekijöiden rajatylittävään liikkuvuuteen (7). On tärkeää varmistaa, että perusoikeuksia ja työmarkkinasääntöjä sovelletaan kaikkiin työntekijöihin (8).

3. Taustaa ja yleisiä huomioita

3.1 Yhtenäismarkkinat on dynaaminen käsite. Sen sisältö ja yhtäläisten toimintaedellytysten luominen talouden toimijoille Euroopassa määräytyvät asianmukaisten EU:n politiikan tavoitteiden mukaisesti, ja ne taataan EU:n lainsäädännöllä. Tavoitteita ja sääntöjä myös muutetaan ajallaan olosuhteiden muuttuessa. Olisi ryhdyttävä mahdollisimman pian asianmukaisiin ja konkreettisiin toimiin työntekijöiden suojelemiseksi, jos se on tarpeen ja tarkoituksenmukaista, jotta ilmaistaan selvästi, etteivät taloudelliset vapaudet eivätkä kilpailusäännöt ole sosiaalisten perusoikeuksien edellä.

3.2 Nykyinen talouden taantuma vaikuttaa meihin kaikkiin taloudellisesti ja sosiaalisesti. Se vaikuttaa myös EU:n asemaan

maailmanlaajuisena toimijana. Poikkeuksellisinakin aikoina tarvitaan poikkeuksellisia tarkastelutapoja ja ratkaisuja – kuten arkaluonteista valtiontukea, jota annetaan – jäsenvaltion taloudella olevan vakavan häiriön poistamiseen” (9) komission ”häätälaohjauksen” jälkeen (10). Sovittuja perusedellytyksiä ei kuitenkaan tule vaarantaa, ja jokaisen toimenpiteen tulisi olla asianmukaisesti perusteltu.

3.3 Kansallisella sääntelyllä pyritään usein vastaamaan kaikenlaisiin jäsenvaltiotason haasteisiin. Myös tätä taustaa vasten jäsenvaltioiden välisten nykyisten ja potentiaalisten lainsäädännöllisten esteiden poistamiseen liittyvien ohjelmien jatkaminen on tarpeellista, ja siihen tulisi kannustaa.

3.4 Lyhyen aikavälin motiivit voivat etenkin nykyisin helposti vaarantaa poliittisen tahdon toimia asianmukaisesti. Vaarana on avoin tai kätkeyty protektionismi. On yhä tarpeellisempaa vedota selkeästi lainsäädännöllisten esteiden poistamiseksi aloitetun työn jatkamisen puolesta. Mitä paremmin asiat pohjustetaan nyt, sitä elinvoimaisempi EU:n talous on tulevaisuudessa.

3.5 Nykytilanne edellyttää epäilemättä aiempaa voimakkaampia ponnisteluja avoimien uusien perusedellytysten määrittelemiseksi rahoituksen ja energian aloilla.

3.5.1 Kansallisvaltiot ovat nykyisen rahoituskriisin aikana palanneet talousjärjestelmän merkittäviksi toimijoiksi myöntämällä suurille rahoituslaitoksille merkittävää ”häätäapua”. Tämä lähestymistapa voi vaikuttaa julkiseen rahoitukseen, johtaa kilpailuvääristymiin, jos valtiontukisääntöjä ei noudateta (11), sekä asettaa tunnollisemmat pankit epäedulliseen asemaan.

3.5.2 ETSK ei kyseenalaista nopeiden toimenpiteiden tarvetta tässä poikkeustilanteessa, mutta sen mielestä on tärkeää seurata tarkasti tilanteen kehitystä (12), jotta voidaan säilyttää unionin kansalaisten ja talouden kannalta tärkeät seikat eli nykyinen yhtenäisyys, oikeusvaltio ja EU:n markkinoiden kilpailun aste.

(6) Ks. tässä yhteydessä Alankomaiden työnantajaliiton hiljattain julkaissama esite *Wanneer wordt het echt 1992?* (Milloin vuosi 1992 todella tulee?) (VNO – NCW, MKB – julkaistu joulukuussa 2008). Vuosi 1992 ilmoitettiin aikoinaan sisämarkkinoiden toteutumisen ajankohdaksi.

(7) EUVL C 228, 22.9.2009, s. 14.

(8) Katso ETSK:n lausunto aiheesta ”Liikkuvuutta EU:n sisäisillä työmarkkinoilla haittaavien jäljellä olevien esteiden tunnistaminen”, EUVL C 228, 22.9.2009, s. 14, kohta 1.5.

(9) Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohta. Kyseessä on harkittu poikkeaminen 87,3 artiklan 3 kohdan c alakohdan tarjoamasta oikeusperustasta, jota yleensä sovelletaan. Näin mahdollistetaan taloudellinen tuki jäsenvaltiolle, mikä saattaa johtaa vääristymiin. Näin ollen ”[k]omission on kuitenkin valvottava ja seurattava tiukasti kyseisiä tietoja ja hyväksyttyjä kilpailuvääristymiä, ja ne on korjattava heti taloustilanteen normalisoiduttua”, ks. lausunto EUVL C 228, 22.9.2009, s. 47.

(10) EUVL C 16, 22.1.2009, s. 1.

(11) EUVL C 270, 25.10.2008, s. 8, EUVL C 10, 15.1.2009, s. 2, EUVL C 72, 26.3.2009, s. 1.

(12) Tässä käytetään yleistä ilmausta ”seurata”, kuten myös kohdissa 4.2.1 ja 4.2.6.2, määrittelemättä yksityiskohtaisesti komission roolia ja tehtävää. Ne riippuvat konkreettisissa tapauksissa käytettävistä oikeudellisista välineistä.

3.5.3 Tarvitaan uusia perusedellytyksiä ja säännöksiä. Ne on kohdennettava eurooppalaisen – tai ainakin EU:n tasolla tiiviisti koordinoitun – pankkialan tarkkailuun, välttämättömään sääntelyyn sekä nykyisin erilaisiin pankkeja koskeviin politiikkoihin ⁽¹³⁾. ETSK korostaa, että rahoitusalan säädöskäytäntöä ja valvontaa on parannettava, kuten esitetään Tšekin puheenjohtajakaudella komission toimeksiannosta laaditussa Larosièren raportissa ⁽¹⁴⁾. EU:n harjoittaman valvonnan tulisi pankkialan ohella kattaa myös vakuutusala.

3.5.4 Rahoitusalan lainsäädännöstä käytävässä tulevassa keskustelussa on myös tarkasteltava luotettavien puitteiden strategista tavoitetta Euroopan talouden elinvoimaisuuden edistämiseksi kokonaisuudessaan. Tätä laaja-alaista ulottuvuutta ei tähän mennessä ole käsitelty riittävästi.

3.5.5 Energia voi koko yhteiskunnan perusraaka-aineena olla monista syistä – muun muassa hinnat, julkiset toimet, liberalisoinnin aste ja kilpailu – sellaisten (tahattomien) lainsäädännöllisten esteiden perusta, jotka estävät todelliset yhtäläiset toimintaedellytykset ja saattavat vaikuttaa kielteisesti muihin teollisuuden aloihin. Tällaisten rakenteellisten ja lainsäädännöllisten sisäisen ja kaupan ja investointien esteiden poistamisen tulisi olla yksi energian yhtenäismarkkinoiden luomisen merkittävimmistä perusteista.

3.6 Avoin koordinoitimenetelmä ⁽¹⁵⁾ on herättänyt suuria odotuksia kansallisten toimenpiteiden koordinoitumismahdollisuuksista. Näin vapaa lähestymistapa antaa jäsenvaltioille liian paljon toimintavaraa, mikä voi helposti johtaa lainsäädännöllisten esteiden lisääntymiseen. Jäsennellympi lähestymistapa olisi tervetullut.

3.7 Tältä osin on tärkeää keskustella siitä, olisiko EU:n direktiivit tai asetukset syytä valita eräissä tapauksissa sopivimmaksi yhdenmukaistamisen oikeusperustaksi. ETSK painottaa myös, että standardoinnin jatkuva edistäminen on monissa tapauksissa kannattavin keino edistää muun muassa avoimempaa ympäristöä ja parantaa yhteentoimivuutta.

3.8 EU:n kilpailuympäristössä on monenlaisia esteitä. Ne voidaan jakaa useisiin ryhmiin, joissa tarvitaan erilaisia ratkaisuja:

3.8.1 Ensimmäiseen ryhmään kuuluvat yksinkertaisesti ne nykyiset esteet, joita kohtaavat yritykset, jotka haluavat toimia toisessa jäsenvaltiossa. Tällaiset esteet voivat johtua kansallisesta lainsäädännöstä, määräyksistä tai hallinnollisista menettelyistä,

jotka eivät suoranaisesti liity EU:n lainsäädäntöön ja sen voimaansaattamiseen. Näin ollen yritysten, jotka suunnittelevat toimintaa toisessa maassa, on vaikea ennakoida niitä.

3.8.2 Euroopan yhdentymisen ei välttämättä johda kansallisten säännösten vähenemiseen, vaan monissa tapauksissa tapahtuu aivan päinvastoin. Tällaiset (ylimääräiset) kansalliset säännöt aiheuttavat hyvin usein lisäesteitä. Nykyisessä tilanteessa erityissäännöksillä voi lisäksi helposti olla protektionistinen vaikutus.

3.8.3 Muut esteet voivat johtua nykyisistä aloitteista, kuten yritysten keskitetyistä palvelupisteistä, jotka on jo perustettu mutta jotka eivät toimi täysin odotetulla tavalla. Syynä voi olla asianmukaisten resurssien puute tai muut ongelmat, kuten tietojen tarjoaminen vain kyseisen maan kielellä.

3.8.4 Neljänneen estetyypin muodostavat yhtäläisten toimintaedellytysten luomisen kannalta toivottavat aloitteet, joita ei ole joko toteutettu tai jotka on toteutettu puutteellisesti. Tällaiset esteet johtuvat siitä, että jäsenvaltiot eivät kunnioita riittävässä määrin EU:n säädöksiä ⁽¹⁶⁾.

3.8.5 Erityisesteistä voidaan mainita esimerkkinä esteet, jotka johtuvat jaosta euroalueen jäsenvaltioihin ja muihin jäsenvaltioihin, jäsenvaltioiden pakollisista työkielistä sekä erilaisista verojärjestelmistä ja veropohjista.

3.9 Monet edellä mainituista esteistä ovat kansallisten hallinto- ja lainsäädäntöjärjestelmien oheistuotteita. Tämän vuoksi tulisi voimakkaasti korostaa rajatylittävien ongelmien yhdenmukaista käsittelyä.

3.10 Erityinen rahoituksellinen kannustin saattaa, jollei sitä koordinoita asianmukaisesti ja etenkin, jos noudatetaan EU:n valtiontukisääntöjä, luoda uusia esteitä. ETSK kehottaa noudattamaan kaikissa tapauksissa yhteisön säännöstöä – sekä asetuksia että muita oikeudellisia välineitä.

3.11 EU:n ja kansallisten viranomaisten väliset, tarpeettomien esteiden poistamiseen tähtäävät erityisverkostot, kuten *Enterprise Europe Network*, SOLVIT, eurooppalainen kilpailuverkosto ja parhaiden käytäntöjen vaihtamiseen liittyvät sähköiset foorumit, ovat erittäin tervetulleita.

3.12 Jäsenvaltioiden viranomaisten yhteistyön ja keskinäisen tiedotuksen puute EU:n lainsäädännön soveltamisesta on hyvin vakava ongelma. Tässä yhteydessä ETSK valmistelee parhaillaan lausuntoa, joka koskee aloitetta sisämarkkinoiden tiedotusjärjestelmästä (IMI) ⁽¹⁷⁾.

⁽¹³⁾ EUVL C 224, 30.8.2008, s. 11.

⁽¹⁴⁾ Ks. Larosièren raportti rahoitusvalvonnasta EU:ssa, 25. helmikuuta 2009.

⁽¹⁵⁾ Menetelmä tarjoaa puitteet EU:n jäsenvaltioiden yhteistyölle niiden toimivaltaan kuuluvilla politiikanaloilla, kuten työllisyys, sosiaaliturva, sosiaalinen osallisuus, peruskoulutus, nuoriso ja ammatillinen koulutus. Se on tyypillisesti valtioidenvälisen politiikan väline. Lisätietoja: http://europa.eu/scadplus/glossary/open_methodcoordination_en.htm.

⁽¹⁶⁾ EUVL C 325, 30.12.2006, s. 3.

⁽¹⁷⁾ Ks. KOM(2008) 703 ja EUVL C 325, 30.12.2006, s. 3.

3.13 Kansallisten viranomaisten välisen viestinnän tulisi helpottaa sellaisten mahdollisten (kätkeytyneiden) esteiden havaitsemista, jotka johtuvat tiettyjä aloja koskevista kansallisista säännöistä ja velvoitteista.

3.14 Vastaavasti EU-lainsäädäntöön liittyviä asioita hoitavien kansallisten virkamiesten koulutus ja valmentautuminen on olennaisen tärkeää. Se edellyttää asianmukaisia resursseja taitojen pitämiseksi ajan tasalla. Tämä on erityisen tärkeää, kun otetaan huomioon, että näyttöön perustuvia päätöksentekovälineitä, kuten vaikutusten arviointeja ja hallinnollisten rasitteiden mittausta, painotetaan ja käytetään yhä enemmän.

3.15 ETSK on useissa lausunnoissaan todennut, että komission on välttämätöntä valvoa tehokkaasti EU:n sääntöjen ja sopimusten soveltamista jäsenvaltioissa.

3.16 Yhtenäismarkkinoiden hyvän hallintotavan edistämiseksi yritysten ja yritysjärjestöjen, työmarkkinaosapuolten ja järjestäytyneen kansalaisyhteiskunnan on hallinnon ohella tehtävä osuutensa ja katsottava olevansa osaltaan vastuussa ja tilivelvollinen edistettäessä yhtäläisten toimintamahdollisuuksien perusedellytyksiä Euroopassa. Välineitä ovat muun muassa käytännön kokemus, hyvien käytänteiden vaihto, itsesääntely, eri tasoilla käytetty työmarkkinaosapuolten vuoropuhelu sekä viestintä ja tiedotus.

4. Erityistä

4.1 Säädöskäytännön parantaminen

4.1.1 Säädöskäytännön parantaminen on keskeinen strategia elinvoimaisen liiketoimintaympäristön luomiseksi. Kohdassa 2.7 määritelty säädöskäytännön parantaminen on kyseisen strategian ydin.

4.1.2 Säädöskäytännön parantaminen liittyy sekä yhteisössä yhdenmukaistettavien aiheiden että lainsäädännön toteuttamismenetelmään valintaan (esimerkiksi asetukset, yksityiskohtaiset direktiivit tai puitedirektiivit). Jäsenvaltioiden väliset lainsäädännölliset esteet voivat jäädä ennalleen, jos direktiivit ovat liian moniselitteisiä tai jos niissä säädetään vain vähimmäistason vaatimuksista.

4.1.3 ETSK on useaan otteeseen ilmaissut suhtautuvansa myönteisesti komission keskitettyyn yhteisön lainsäädännön uudistamiseen. Tällainen uudistamistyö saattaa edistää mukautumista muuttuviin olosuhteisiin ja poistaa nykyisiä lainsäädännöllisiä esteitä.

4.1.4 On tunnistettava, että tietyt aiheet eivät jäsenvaltioiden lainsäädäntöpuutteiden erojen vuoksi sovellu yhdenmukaistettaviksi. Niissä tapauksissa mahdolliset lainsäädännölliset esteet on tutkittava erikseen.

4.1.5 On syytä todeta, että Euroopan komissio toteuttaa vaikutusten arviointeja onnistuneesti, kun taas jäsenvaltioissa on tässä yhteydessä edelleen huomattavia puutteita. Tämä vaarantaa yritysten yhtäläiset toimintaedellytykset ja liikkuvuuden yleensä.

4.1.6 Vaikutustenarvioinnit ovat erittäin hyödyllinen keino sekä liiallisen sääntelyn torjumiseksi että uusia sääntöjä ajatellen. Ne parantavat tietoisuutta komissiossa, Euroopan parlamentissa ja neuvostossa. ETSK kehottaa neuvostoa ja Euroopan parlamenttia suhtautumaan vaikutustenarviointeihin ja niiden ajantasaisuuksiin vakavasti koko lainsäädäntäprosessin ajan.

4.1.7 Vaikutustenarvioinnit edellyttävät kokonaisvaltaista ja integroitua lähestymistapaa sekä tavaroihin ja palveluihin liittyvien teknisten seikkojen että oheisvaikutusten, kuten ympäristöasioiden ja kuluttajien edun, osalta. Toisaalta taas ympäristö- ja kuluttajalainsäädännössä tulisi aina ottaa huomioon myös kilpailukykyisten yritysten tarve. Onnistuneessa vaikutustenarvioinnissa otetaan huomioon kaikenlaiset sidosryhmät.

4.2 Soveltaminen ja noudattamisen valvonta ⁽¹⁸⁾

4.2.1 Asianmukainen ja oikea-aikainen soveltaminen ja noudattamisen valvonta kentällä on säädöskäytännön parantamisen vielä selvittämätön näkökohta. Käytännössä on todettu, että sekä puutteellinen että liiallinen soveltaminen (käytännöt, joissa sääntelyä muutetaan jälkikäteen, *goldplating*, ja parhaiden osien valikointi, *cherry picking*) ovat suurimmat lainsäädännöllisten esteiden, rajoittavien ongelmien ja protektionismin aiheuttajat. Tästä syystä tulisi arvioida huolellisesti myös niitä resursseja ja välineitä, joita tarvitaan EU:n lainsäädännön seurantaan ja noudattamisen valvontaan jäsenvaltioissa.

4.2.2 On noudatettava toissijaisuusperiaatetta. Suhde ei kuitenkaan saa olla vain yksisuuntainen. EU ei tosiaankaan saa puuttua kansallisiin menettelyihin ja hallinnollisiin järjestelmiin. Perustamissopimuksessa kuitenkin edellytetään myös, että EU takaa unionin tavoitteet sekä markkinoiden toimivuuden sovittujen sääntöjen mukaisesti. Vain näin yritysten, muiden organisaatioiden ja kansalaisten käytännössä kokemat ongelmat voidaan ratkaista tyydyttävästi.

4.2.3 Yhteisön säännösten ja toissijaisuusperiaatteen välinen suhde onkin hienosyinen. ETSK katsoo, että integraation syventämisprosessin yhteydessä on määritettävä kansallisten hallinto-perinteiden ja -järjestelmien tarvittavan kunnioittamisen ja EU:n seurannan välinen oikea suhde, ja sitä on sovellettava sovittujen tavoitteiden mukaisesti.

4.2.4 Tästä ovat hyvänä esimerkkinä paikalliset ja alueelliset elimet, jotka monissa jäsenvaltioissa vastaavat EU:n lainsäädännön täytäntöönpanosta. Näiden elinten on otettava EU:n lainsäädäntö huomioon asianmukaisesti.

⁽¹⁸⁾ EUVL C 24, 31.1.2006, s. 72.

4.2.5 Julkiset hankinnat ovat toinen laaja ja tärkeä ala. Vuoden 2004 direktiivien täytäntöönpanosta huolimatta on yhä olemassa perinteisiä käytäntöjä ja hallintomenettelyjä, lainsäädännölliset esteet mukaan luettuina, jotka estävät rajatylittävän kilpailun julkisia hankintoja koskevista sopimuksista. Julkiset hankinnat vaativat jatkuvaa huomiota. Samalla on kuitenkin kunnioitettava oikeutta työehtosopimusten solmimiseen työmarkkinaosapuolten välillä.

4.2.6 ETSK katsoo, että EU:n sisäisten lainsäädännöllisten esteiden poistamiseen tähtäävää hallintotapaa on kehitettävä huomattavasti.

4.2.6.1 Lainsäädännön käytännön soveltamista koskeva nykyinen palaute ei vielä ole riittävää ⁽¹⁹⁾.

4.2.6.2 Oikeusvaltioperiaatteen välttämättömänä osana kuuluva komission harjoittama seuranta tulisi laajentaa järjestelmällisesti koskemaan EU:n lainsäädännön soveltamista ja noudattamisen valvontaa. Ongelmaan on kiinnitettävä erityistä huomiota ja siitä on käytävä poliittinen keskustelu.

4.2.6.3 Lisäksi on toivottavaa, että kansallisten hallintokoneisto arviointiverkostot ⁽²⁰⁾ otetaan käyttöön siellä, missä niitä ei vielä ole ja että hallintotaitoja edistetään jäsenvaltioissa.

4.2.6.4 ETSK kannattaa myös täysin alueiden komitean hiljattain perustamaa toissijaisuusperiaatteen toteutumisen seuranta-verkostoa, joka edistää tietojenvaihtoa EU:n sekä paikallis- ja alueviranomaisten välillä.

4.2.6.5 Komission on varmistettava, että kansalliset sääntelyviranomaiset soveltavat EU:n sääntöjä samalla ja koordinoitulla tavalla kaikkialla Euroopassa.

4.2.6.6 Edellä 4.2.6. kohdassa mainittua toivottavaa hallintotapaa on sovellettava myös muihin kuin lainsäädännöllisiin esteisiin, sillä usein ne johtuvat olemassa olevista hallintokäytänteistä.

4.3 Palvelujen yhtenäismarkkinat

4.3.1 Euroopan palveluiden sisämarkkinat ovat käännekohdassa. Palveludirektiivi on määrä saattaa voimaan ja sitä on tarkoitus alkaa soveltaa vuoden 2009 loppuun mennessä. Prosessia tulee seurata tarkasti, jotta voidaan varmistaa, ettei kansallisella tasolla oteta käyttöön uusia esteitä ja eroavuuksia. Tämän ei saa kuitenkaan johtaa sosiaali-, laatu-, ympäristö- ja turvallisuusnormien heikentämiseen. Hallintohenkilöstöä on koulutettava riittävästi (kielet, kulttuurikompetenssi) EU:n palveludirektiivin täytäntöönpanoa ajatellen.

⁽¹⁹⁾ Euroopan komissio esittää useita tietolähteitä, yhteyspisteet mukaan luettuina, myös valituksia varten. Niitä ovat *Europe Direct* -puhelinpalvelu, *Eurojus*, kansalliset Solvit-keskukset, Euroopan kuluttajakeskukset, *Enterprise Europe* -verkosto sekä *Your Europe* -portaali.

⁽²⁰⁾ ETSK kiinnittää huomiota sisämarkkinoiden tiedotusjärjestelmään (IMI), jonka komissio on kehittänyt edistämään kansallisten viranomaisten tietojenvaihtoa EU:n lainsäädäntöön liittyvissä asioissa.

4.3.1.1 Euroopan komission nykyinen lähestymistapa eli direktiivin voimaansaattamisen tukeminen vaikuttaa tehokkaalta, ja sitä tulisi kannustaa edelleen.

4.3.2 Mitä tulee palveludirektiivin eri näkökohtiin, sijoittautumisvapaus ja vapaus harjoittaa rajatylittäviä toimintoja ovat avainasemassa soveliaan ympäristön luomiseksi eurooppalaisille yrityksille ⁽²¹⁾.

4.3.2.1 Asianomaisilta sidosryhmiltä saadun palautteen perusteella vaikuttaa siltä, että vaikka tilapäisiä toimenpiteitä on toteutettu helpottamaan yrityksen perustamista toiseen jäsenvaltioon, parannettavaa on edelleen.

4.3.3 Huomiota on kiinnitettävä myös siihen, miten suhtaudutaan niihin aloihin, joita palveludirektiivi ei tällä hetkellä koske.

4.3.3.1 Eräitä aloja, kuten rahoituspalveluita, sähköistä viestintää ja audiovisuaalisia palveluita, säännellään erikseen, kun taas toisia toimialoja ei säännellä yhteisön tasolla.

4.3.3.2 Jälkimmäiseen ryhmään kuuluvilla aloilla voi olla merkittäviä eroja jäsenvaltioiden kesken, mikä voi aiheuttaa odottamattomia esteitä. Kansallisten viranomaisten koordinoitua onkin lisättävä, jotta EU:n liiketoimintaympäristöön suoraan vaikuttavissa asioissa ei noudateta ristiriitaisia lähestymistapoja.

4.3.4 Lisäksi on syytä painottaa, että palvelujen ja tavaroiden välinen raja on nykyään yhä epäselvempi. Näin ollen palveluita koskevan sijoittautumisvapauden ja rajatylittävien toimintojen vapauden asianmukainen soveltaminen hyödyttää huomattavasti myös tuotantoteollisuutta.

4.3.4.1 Vaikka palveludirektiivi saatettaisiin täysin ja asianmukaisesti osaksi kansallista lainsäädäntöä, EU:n toimielinten ja jäsenvaltioiden tulisi seurata alaa tarkasti voidakseen puuttua vielä avoimiin seikkoihin ja estää uusien esteiden syntyminen. Yhtäläisten toimintaedellytysten luominen on edistynyt eniten juuri tavaramarkkinoilla, ja saadut kokemukset voivat antaa arvokasta tietoa siitä, miten palveluja koskevien, jäljellä olevien esteiden poistamisessa on järkevintä edetä.

4.4 Uusi lähestymistapa, vuoden 2008 tavarapaketti ja standardointi

4.4.1 Teknistä yhdenmukaistamista ja standardeja koskeva uusi lähestymistapa ⁽²²⁾ ja sen käynnissä oleva tarkistus ovat konkreettisin esimerkki onnistumisesta sisämarkkinoiden kilpailukyyn esteiden poistamisessa.

⁽²¹⁾ EUVL C 221, 8.9.2005, s. 11.

⁽²²⁾ Vuonna 1985 käynnistetty teknistä yhdenmukaistamista ja standardeja koskeva uusi lähestymistapa on EU:n sisämarkkinalainsäädännön käännekohta. Sen hyväksymisellä haluttiin reagoida monimutkaiseen lainsäädäntöympäristöön, joka johtui tavaroiden sisämarkkinoiden luomiseksi ja toteuttamiseksi säädetyistä yksityiskohtaisista säännöistä.

4.4.2 Nykytilanteessa on erittäin tärkeää säilyttää uuden lähestymistavan menetelmät ja välttää jo saavutettujen tulosten vesittäminen protektionistisilla ratkaisuilla.

4.4.3 Lisäksi kannattaa tarkastella vastavuoroisen tunnustamisen periaatteen soveltamista ja käyttöä ja seurata vuoden 2008 "tavarapaketin" todellisia vaikutuksia. Tässä yhteydessä on tutkittava erityisesti mahdollisuutta taata talous-, sosiaali- ja ympäristöalan kestävä kehitys. Lisäksi paketin tavoitteena on varmistaa, että vastavuoroinen tunnustaminen tapahtuu tehokkaasti.

4.4.4 Myös standardointi perustuu lainsäädännön asemesta yleensä vapaaehtoiisiin toimenpiteisiin. Standardointi edistää selvästi Euroopan taloudellista yhdentymistä, mikä kiinnittää huomiota vireillä oleviin kysymyksiin, jotka yhä heikentävät sisämarkkinatoimia sekä EU:n kilpailuasemaa maailmanmarkkinoilla.

4.4.5 Eräissä tapauksissa taas juuri tiettyä alaa koskevien standardien puuttuminen johtaa (lainsäädännöllisiin) esteisiin. Näin on esimerkiksi julkisten hankintojen osalta, joissa alan yritysten välinen erimielisyys vaikuttaa kielteisesti kilpailuun EU:ssa. Tämä ilmenee esimerkiksi silloin, kun yritykset käynnistävät kilpailun ja kuluttajien valinnan kustannuksella "standardisodan" luodakseen tai puolustaakseen monopoliasemaa markkinoilla. Tällaisia tapauksia varten tulisi varata mahdollisuus puuttua asiaan EU:n tasolla asianomaisten tahojen keskinäisen sopimisen helpottamiseksi.

4.4.6 Näin ollen ETSK painottaa tarvetta lisätä standardointia tietyillä aloilla, kuten julkisissa hankinnoissa sekä IT- ja viestintäpalveluissa. Prosessin vääristymien välttämiseksi standardia laadittaessa on kuitenkin välttämätöntä ottaa huomioon kaikki asianomaiset sidosryhmät. Tältä osin tulisi edelleen kannustaa jo käynnissä olevia aloitteita, kuten NORMAPMEN tekemää standardointiin ja pk-yrityksiin liittyvää työtä.

4.5 Perusteettoman hallinnollisen taakan vähentäminen

4.5.1 Euroopan komission tärkeää politiikkaa on vuoden 2007 toimintaohjelma hallinnollisen taakan mittaamiseksi tavoitteena yritysten sääntely-ympäristön yksinkertaistaminen.

4.5.1.1 Tässä yhteydessä on sovellettu alun perin Alankomaissa käyttöön otettua vakiokustannusmallia. EU viimeistelee parhailaan EU:n lainsäädännön aiheuttaman taakan mittausta ⁽²³⁾.

⁽²³⁾ Tässä lähestymistavassa, jota usein kutsutaan byrokratian vastaiseksi taisteluksi, pyritään havaitsemaan ja mittaamaan EU:n lainsäädännöstä johtuva hallinnollinen taakka. Tavoitteena on löytää ratkaisuja, joilla taakkaa voidaan vähentää 25 prosenttia.

4.5.1.2 Lisätoimi tämän aloitteen konkretisoimiseksi on Stoiberin ryhmän (15 asiantuntijasta koostuva korkean tason ryhmä) nimittäminen esittämään konkreettisia vähennysehdotuksia.

4.5.2 Hallinnollisen taakan vähentämishjelma saa yhä enemmän kannatusta jäsenvaltioissa, ja useimmat niistä ovat jo sitoutuneet mittaamaan ja vähentämään oman maansa hallinnollista taakkaa.

4.5.2.1 Hankkeen onnistumiseksi on tässä vaiheessa ehdotettoman tärkeää koordinoita kansalliset mittaus- ja vähennysstrategiat koko Euroopassa sekä EU:n ja kansallisen tason välillä.

4.6 Ammattipätevyyden tunnustaminen

4.6.1 Sisämarkkinoiden tehokkaan toiminnan varmistamiseksi on tavaroiden ja palvelujen vapaan liikkumisen lisäksi edistettävä ammattitaitoisten työntekijöiden vapaata liikkuvuutta. Tutkijoiden liikkuvuutta koskevan tutkimusneuvoston päätöksen mallin mukaan tarvitaan laajempi sovellus, joka koskee myös muita ammattitaitoisia työntekijöitä.

4.6.2 Ammattipätevyyden tunnustaminen EU:ssa on monimutkainen, lainsäädännöllisiä esteitä laajempi asia. Sitä on tarpeen käsitellä, koska se liittyy monin tavoin suoraan sisämarkkinoiden (kätkeytyjen) esteiden ongelmaan.

4.6.3 Alalla saavutettiin hiljattain merkittävä läpimurto eurooppalaisen tutkintojen viitekehysten perustamisen myötä. Näin toteutettiin niin sanottu viides vapaus eli tutkijoiden liikkuvuus. ETSK suhtautuu myönteisesti tähän merkittävään edistysaskeleeseen.

4.7 Muut aloitteet

4.7.1 Perinteisten oikeusmenettelyjen keston ja kustannusten vuoksi vaihtoehtoiset riitojenratkaismekanismit tarjoavat arvokkaan panoksen rajatylittävistä toiminnoista aiheutuvien riitojen ratkaisemiseksi.

4.7.1.1 Kyseisten välineiden tämänhetkisestä käytöstä liikelämässä ja kansalaisten keskuudessa tiedetään kuitenkin vain vähän. On valitettavaa, että komission asianomaisia ei-sitovia suosituksia sovelletaan vain harvoissa jäsenvaltioissa.

4.7.1.2 Asiaa kannattaisi tutkia perusteellisemmin ja selvittää, miten menettelyä voidaan tukea ja edistää kentällä lisäkeinona nykyisten esteiden ja ongelmien vähentämiseksi.

4.7.2 Kun SOLVIT-verkosto toimii tehokkaasti, se saa täydestä syystä kiitosta kyvystään ratkaista ongelmia nopeasti ja estää uusien ongelmien syntyminen. Jokaisen jäsenvaltion tulisi varmistaa, että kansallisiin keskuksiin osoitetut resurssit ja työntekijämäärät vastaavat nykyisiä tarpeita ⁽²⁴⁾ ja että sidosryhmät tietävät verkoston olemassaolosta ja toiminnoista.

4.7.3 Myös *Enterprise Europe Network* -verkostolla (joka korvaa aiemman euroneuvontakeskusten verkoston) on tärkeä rooli erityisesti pk-yritysten tukijana ja niiden toimintaympäristön kehittäjänä. *Enterprise Europe Network* -verkosto onkin useissa tapauksissa EU:n edustaja paikallisen tason toimijoiden silmissä.

4.7.3.1 Aiemmissa tutkimuksissa ⁽²⁵⁾ on todettu, että vaikka aiempi euroneuvontakeskusten verkosto tarjosi yleensä laadukkaita palveluita, keskusten ja Euroopan komission välinen

palautemekanismi ei aina toiminut hyvin. Tätä näkökohtaa on syytä arvioida uudelleen, ja jos ongelma on yhä olemassa, siihen on puututtava asianmukaisesti.

4.7.4 Lainsäädännöllisiä esteitä koskevat valitukset voi osoittaa myös suoraan Euroopan komissiolle. Tätä lisäviestintäkanavaa on tehtävä asianmukaisesti tunnetuksi.

4.7.5 Nykyiset itse- ja yhteissääntelyaloitteet vaikuttavat myös yritysten toimintaympäristöön ja voivat osaltaan auttaa poistamaan olemassa olevia esteitä. Itse- ja yhteissääntelyä koskevaa tietämystä on syvennettävä parhaiden käytänteiden levittämiseksi ⁽²⁶⁾.

Bryssel 14. toukokuuta 2009

*Euroopan talous- ja sosiaalikomitean
puheenjohtaja
Mario SEPI*

⁽²⁴⁾ EUVL C 77, 31.3.2009, s. 15.

⁽²⁵⁾ Renda A., Schrefler L. ja Von Dewall F. (2006), *Ex Post Evaluation of the MAP 2001–2005 Initiative and Suggestions for the CIP 2007–2013*, CEPS Studies.

⁽²⁶⁾ ETSK on yhdessä Euroopan komission pääsihteeristön kanssa perustanut EU:n itse- ja yhteissääntelyaloitteiden tietokannan: <http://eesc.europa.eu/self-and-coregulation/index.asp>.

LIITE

**Euroopan talous-
ja sosiaalikomitean lausuntoon**

Seuraava erityisjaoston lausunnon kohta korvattiin täysistunnon hyväksymällä muutosehdotuksella, mutta se sai tuekseen vähintään neljänneksen annetuista äänistä:

Kohta 3.1

"Yhtenäismarkkinat on dynaaminen käsite. Sen sisältö ja yhtäläisten toimintaedellytysten luominen talouden toimijoille Euroopassa määräytyvät asianmukaisten EU:n politiikan tavoitteiden mukaisesti, ja ne taataan EU:n lainsäädännöllä. Tavoitteita ja sääntöjä myös muutetaan ajallaan olosuhteiden muuttuessa."

Perustelu

Ks. ETSK:n lausunto, asiakokonaisuus SOC/315.

Äänestystulos

Muutosehdotus hyväksyttiin äänin 125 puolesta ja 76 vastaan 9:n pidättyessä äänestämästä.
